

Domov>Zakonodaja in sodna praksa>Vpliv koronavirusa COVID-19 na področju pravosodja>

Vpliv pandemije COVID-19 na civilne zadeve in zadeve v zvezi z insolventnostjo

Vpliv pandemije COVID-19 na civilne zadeve in zadeve v zvezi z insolventnostjo

Litva

1 Vpliv COVID-19 na civilne postopke

1.1 Rok v civilnih postopkih

Litva ni sprejela uradnih pravnih aktov o začasni ustavitvi ali podaljšanju procesnih rokov v civilnih zadevah. O obnovitvi ali podaljšanju procesnih rokov v vsakem posameznem primeru odloči sodišče, ki obravnava zadevo.

Sodni svet je za litovska sodišča izdal priporočila, v katerih jih poziva, naj „*prožno ocenijo prošnje posameznikov za obnovev zamujenega roka za predložitev procesnega pisanja ali izvedbo procesnega dejanja*“ med obdobjem karantene in po njem, če so bila navedena dejanja ovirana zaradi izrednega stanja, razglašena v Republiki Litvi, in posledično spremenjene organizacije dela v državnih ustanovah. Oseba, ki prosi za obnovev zamujenih rokov, sodišču skupaj s prošnjo predloži podatke, ki dokazujejo take okoliščine.

1.2 Organizacija pravosodja in sodstvo

Sodni svet je za predsednike sodišč izdal priporočila v zvezi z organizacijo dela na njihovih zadevnih sodiščih v obdobju karantene, pri čemer je konkretno izvajanje priporočil prepustil diskrecijski presoji vsakega predsednika.

Civilni postopki potekajo običajno, po možnosti po pisnem postopku. V civilnih zadevah, v katerih je obvezna ustna obravnava in so stranke navedle, da želijo sodelovati na obravnavi, se razpisane ustne obravnave preložijo brez datuma. Udeleženci v postopku so o tem obveščeni, s strankami pa se določijo mogoči datumi predhodnih obravnav.

Ustni postopki na sodiščih so omejeni na civilne zadeve, ki jih je treba obravnavati takoj, kot so civilne zadeve v zvezi z dovoljenjem sodišča za podaljšanje neprostovoljne hospitalizacije in/ali neprostovoljnega zdravljenja ter odstranitvijo otroka iz okolja, ki ni varno, ter zadeve, ki so določene z zakonom o civilnem postopku in pri katerih je prednost dana organizaciji ustnih sestankov na daljavo, če ima sodišče sredstva za to.

V nujnih zadevah se med ustnimi postopki upoštevajo varnostna priporočila (razdalja med osebami, razkuževanje sodnih dvoran).

Sodne procesne odločbe se pošiljajo z elektronskimi komunikacijskimi sredstvi, od katerih ima prednost sodni informacijski sistem. Izjemoma se osebami, ki nimajo dostopa do njega, dokumenti pošljejo po elektronski in navadni pošti. Procesna pisanja in druga korespondenca se osebami, ki niso udeleženci v postopku (npr. sodnim izvršiteljem, notarjem), pošiljajo prek državnega sistema za e-vloge ali po elektronski pošti, samo izjemoma pa po navadni pošti. Komunikacija/sodelovanje poteka po elektronskih komunikacijskih sredstvih in po telefonu.

Po **začasni ustavitvi neposrednega vročanja** osebami na sodiščih se procesna pisanja prejemajo elektronsko ali pošiljajo po pošti.

Sodni izvršitelji: sodni uradniki, ki so 16. marca začeli delati na daljavo, v obdobju karantene upnikom in dolžnikom še naprej zagotavljajo večino svojih rednih storitev. Dokler so neposredni stiki omejeni, bodo sodni uradniki in njihovi zaposleni z udeleženci v postopkih komunicirali po telefonu, elektronski pošti, prek spletišča <http://www.antstoliai.lt/> ali po navadni pošti. Sedanja karantena tudi ni ovira za predložitev novih nalogov za izvršbo: pisni nalogi za izvršbo se lahko sodnim uradnikom predložijo po pošti, elektronski nalogi za izvršbo pa po elektronski pošti ali prek interneta s prijavo v informacijski sistem sodnih uradnikov na naslovu <http://www.antstoliai.lt/>. V obdobju karantene sodni uradniki tudi ne objavljajo novih dražb.

Kar zadeva organizacijo **dela notarjev**, se pripravljata osnutka sprememb zakona o notarskem poklicu in civilnega zakonika. V njiju je določeno, da bo večina notarskih storitev prestavljena na splet in se bo zagotavljala na daljavo. V osnutku sprememb je predlagano, naj se notarjem podeli pravica, da notarska dejanja opravljajo na daljavo in v zvezi z njimi izdajajo elektronske notarske listine. Informacije bodo posredovane delujočim državnim registrom in informacijskim sistemom. Obiski notarskih pisarn bodo mogoči samo za neposredno identifikacijo osebe ali na izrecno željo. Prva tako je predvideno, da se izključi sodelovanje notarja pri overitvi nekaterih preprostejših pooblastil in omogoči elektronska registracija pooblastil, za katera ni potrebna notarska oblika. V notarske storitve na daljavo ne bodo vključeni potrjevanje oporok in njihov sprejem v hrambo ter potrjevanje dejstva, da je oseba živa. Notarji tudi ne bi smeli opravljati storitev na daljavo, če menijo, da lahko pravne interese stranke bolje zaščitijo le, če se z njo sestanejo osebno, ali če morajo zapisati oporoko osebe, pojasniti posledice notarskih dejanj ali ugotoviti identiteto osebe.

Kar zadeva zagotavljanje **storitev pravne pomoči z državnim jamstvom**, so priporočila objavljena na spletni strani službe za pravno pomoč z državnim jamstvom. Močno se priporočata izogibanje osebnim stikom in zagotavljanje pravne pomoči z uporabo orodij za delo na daljavo, tj. pošiljanje vseh zahtev po elektronski pošti, svetovanje po telefonu, na spletu ali z uporabo drugih telekomunikacijskih sredstev. V nujnih zadevah, v katerih je sodelovanje zagovornika nujno pri nekaterih predhodnih preiskovalnih dejanjih ali sodnih postopkih, je treba ukrepati z ustrezno skrbnostjo, upoštevati nacionalne smernice za preprečevanje širjenja COVID-19 (varna razdalja, higiena itd.), odkloniti udeležbo v postopku, če niso bili sprejeti ustrezni zaščitni ukrepi (prostor se ne prezračuje, ni razkužil, pojavijo se dvomi glede zdravja drugih oseb v prostoru).

Tudi litovska odvetniška zbornica je objavila podobna priporočila za vse **aktivne odvetnike** v Litvi.

1.3 Pravosodno sodelovanje v EU

Večina zaposlenih v javnih organih dela na daljavo. Mednarodna pravna pomoč se še zagotavlja, vendar lahko nekateri postopki trajajo dlje.

2 Ukrepi v zvezi z insolventnostjo, ki so bili sprejeti ali katerih sprejetje se načrtuje v državah članicah po izbruhu pandemije

2.1 Materialnopравни ukrepi zaradi insolventnosti in s tem povezani ukrepi, ki vplivajo na pogodbe

2.1.1 Začasna odložitve insolventnosti

2.1.1.1 Začasna odložitve obveznosti vložitve predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti (dolžniki)

Parlament je 21. aprila sprejel zakon o posledicah COVID-19 za insolventnost pravnih oseb: začasno zadržanje obveznosti dolžnika, da vložijo predlog za začetek stečajnega postopka ali postopka prestrukturiranja, za tri mesece po koncu obdobja karantene.

Vlada lahko to obdobje podaljša do konca leta 2020.

2.1.1.2 Varstvo dolžnikov v zvezi z vložitvijo predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti s strani upnikov

Zakon o posledicah COVID-19 za insolventnost pravnih oseb vsebuje: pravica upnika, da vložijo predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti, se v obdobju karantene omeji.

2.1.2 Začasna odložitve izvrševanja zahtevkov in začasna odložitve prekinitve pogodb

2.1.2.1 Splošni/posebni moratoriji na izvršbo terjatev/izvršbo nekaterih vrst terjatev

-

2.1.2.2 Začasna odložitve prekinitve pogodb (splošnih/posebnih pogodb)

-

2.2 Začasna odložitve opravljanja dejanj pri civilnih sodiščih, vključno s stečajnimi, ter procesna zadržanja

V razmerah COVID-19 so sodišča v Litvi za obravnavo zadev uporabljala pisni postopek, kadar je bilo to mogoče. Civilni postopki potekajo običajno, po možnosti po pisnem postopku. Pomembno je opozoriti, da je treba v skladu z zakonom o insolventnosti pravnih oseb dati prednost pisnemu postopku. Kadar je to potrebno, bi bilo treba ustne obravnave v primerih insolventnosti organizirati na daljavo z uporabo sodobnih tehnologij.

2.3 Drugi ukrepi zaradi insolventnosti (v zvezi z zahtevki za izpodbijanje pravnih dejanj, načrti reorganizacije, neformalnimi dogovori itd.)

Zakon o posledicah COVID-19 za insolventnost pravnih oseb vsebuje: začasno zadržanje izračunavanja obdobja, v katerem dolжник ne zmore izvajati odobrenega načrta prestrukturiranja, zaradi česar bi bilo mogoče prestrukturiranje končati – za tri mesece po koncu obdobja karantene.

Vlada lahko to obdobje podaljša do konca leta 2020.

2.4 Povezani ukrepi, ki se ne nanašajo na insolventnost (odlogi plačil, bančna posojila, socialna varnost, zdravstveno zavarovanje, subvencije za podjetja)

Ukrepi, ki jih uporabljajo davčni organi:

Odlog plačila davkov ali ureditev njihovega obročnega odplačevanja v skladu z dogovorjenim načrtom, in sicer brez plačila obresti.

Ustavitev dejanj za izterjavo neplačanih davkov v skladu z merilom razumnosti.

Oprostitev plačila glob in zamudnih obresti davkoplačevalcem, ki davčnih obveznosti ne plačajo pravočasno.

V skladu z zakonom o posojilih za nepremičnine in zakonom o potrošniških kreditih velja, da mora posojilodajalec v nekaterih okoliščinah (npr. če posojilojemalec izgubi zaposlitev ali vsaj tretjino svojega dohodka) na zahtevo posojilojemalca za največ tri mesece odložiti plačilo obrokov posojila, razen obresti. Ta obveznost posojilodajalcev potrošniških kreditov je bila uvedena s spremembami zakona o potrošniških kreditih z dne 19. marca 2020.

Litovska vlada je sprejela tudi obsežen sveženj gospodarskih ukrepov za podjetja (programi državne pomoči, različna nadomestila in subvencije, odlogi plačil davkov in posojil itd.).

Zadnja posodobitev: 27/10/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvornika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.